

Zpráva o realizaci Programu péče o bobra evropského v ČR v roce 2015

V následujícím přehledu jsou uvedeny aktivity, které proběhly v rámci realizace Programu péče v roce 2015. U jednotlivých opatření je kurzivou uveden plán činností, který byl navržen v realizačním projektu (dále „RP“) pro rok 2015 a v návaznosti je uvedena realizace činností v tomto roce.

Realizační tým PP: Jitka Uhlíková (koordinátor PP), Aleš Vorel, Jan Šíma, Vlastimil Kostkan

3.1 Péče o druh

3.1.1 Administrativní opatření v jednotlivých zónách diferencované ochrany

- Opatření obecné povahy v zóně C

Vydání opatření bude projednáno s VÚ Boletice a s KÚ Středočeského kraje.

Zůstává nedořešeno vydání opatření SCHKO Šumava, která odmítá opatření vydat. Zóna C zcela okrajově zasahuje na území VÚ Brdy, který je od 1. 1. 2016 zrušen. Na území újezdu, v zóně C se nachází pouze pramenná oblast toku Buková o rozloze přibližně 3 km². Trvalé bobří osídlení zde není příliš pravděpodobné z důvodu pramenného charakteru toku a převahy smrkových porostů v okolí. Tudíž přítomnost zóny C na území VÚ Brdy nebude administrativně řešena. Vzhledem k předpokládané rozloze budoucí CHKO Brdy bude však zóna C přítomna na nezanedbatelném území CHKO Brdy, což bude předmětem řešení s budoucí SCHKO Brdy.

Realizace:

1. VÚ Boletice – dne 15. dubna 2015 se uskutečnilo projednání eliminace jedinců bobra evropského na území VÚ. Bylo domluveno, že z hlediska administrativního bude povolení odlovu bobrů procesováno jinou cestou a to žádostí Vojenských lesů a statků, s.p. o výjimku ze základních podmínek ochrany daného druhu. V červnu 2015 byla újezdním úřadem vydána výjimka dle §56 ZOPK pro eliminaci jedinců bobra evropského formou rozhodnutí, jehož nositelem jsou Vojenské lesy a statky, s.p., jako správce vodních toků a zároveň uživatel honitby ve VÚ. Vydané rozhodnutí je obsahově totožné s opatřeními platnými v rámci zóny C.

2. KÚ Středočeského kraje – dne 20.10.2015 bylo na KÚ projednáno vydání předmětného opatření obecné povahy.

- Opatření obecné povahy v Plzeňském kraji

Realizační tým bude spolupracovat s KÚ Plzeňského kraje na vydání opatření obecné povahy pro zónu B. Dále je s KÚ nutné domluvit režim v zóně C na území Plzeňského kraje.

Realizace: KÚ byly zaslány podklady pro vydání předmětného opatření. Koordinátor PP byl pracovníky KÚ kontinuálně informován o vývoji v dané záležitosti.

3.1.2 Prevence škod

Návrhy jednotlivých preventivních opatření budou řešeny v rámci realizace opatření 3.5.1. Manuál řešení problematických situací (škod aj.) vyvolaných bobry .

Tento Manuál bude připravován v rámci projektu FŽP ČZU financovaného z EHP fondů. Stěžejní částí Manuálu bude přehled konfliktních situací a jejich řešení, včetně ilustrativních fotografií a technických nákresů. Jeho tvorba, na které se budou podílet členové realizačního týmu, bude dokončena na počátku příštího roku.

Realizace: V průběhu celého roku probíhala příprava předmětné publikace. Termín jejího vydání byl posunut na letní měsíce roku 2016.

3.1.3 Náhrada škod

V tomto roce bude v časopise Ochrana přírody publikován výsledek analýzy náhrad bobřích škod v režimu zákona č. 115/2000 Sb., v platném znění. Do analýzy byly zahrnuty žádosti na kompenzaci bobřích škod podané v období 2000 – 2013.

Realizace: V druhém čísle časopisu Ochrana přírody byl vydán článek o vyplacených finančních kompenzacích za škody působené bobrem evropským. Výsledky analýzy svědčí o neefektivním vynakládání prostředků z důvodu vyplácení finančních náhrad státním institucím a o potřebě novelizace předmětného zákona.

3.3 Monitoring

3.3.1 Mapování výskytu bobra v ČR

Informace o výskytu bobrů jsou evidovány RNDr. Jiřím Šafářem (AOPK ČR Olomouc), kterému budou zasílány údaje o výskytu bobrů získané např. od obyvatel, z tisku, správců toků či od pracovníků státní správy.

Dále budou cíleně shromažďovány a ověřovány informace o výskytu bobrů v zóně C.

Realizace: V průběhu roku byly shromažďovány informace o výskytu bobrů na území ČR. Dále byl monitorován výskyt bobrů v tzv. zóně C - u Rychova nad Malší byl terénním šetřením potvrzen výskyt předmětného druhu na dané lokalitě.

3.3.2 Dlouhodobé sledování populací bobra evropského v EVL

V tomto roce bude proveden monitoring EVL Litovelské Pomoraví, Chropýňský luh a Labské údolí. Monitoring proběhne v rámci projektu FŽP ČZU financovaného z EHP fondů.

Realizace: Ve výše uvedených EVL a dále v EVL Kateřinský a Nivní potok proběhl monitoring výskytu bobra evropského. Počet teritorií v těchto EVL není významně odlišný od počtu zjištěného v předchozích letech.

3.5 Výchova a osvěta

3.5.1 Manuál řešení problematických situací (škod aj.) vyvolaných bobry

Manuál bude vytvářen v tomto roce v rámci projektu FŽP ČZU (viz bod 3.1.2).

Realizace: viz bod 3.1.2.

3.5.2 Podpora informovanosti veřejnosti

a) Přednášková činnost tématicky zaměřená na bobra evropského, jeho biologii a na Program péče

Realizace:

V průběhu roku 2015 byly uskutečněny 3 přednášky na výše uvedená témata (19. 3. 2015 – Nové Město na Moravě, místní přednáškový cyklus, 11. 4. 2015 – obec Rybník, Český les, Setkání strážců přírody, 11. 12. 2015 – Zvolen (SR), konference na téma Výzkum a ochrana savců)

b) *Správa internetových stránek věnovaných Programu péče na www.zachranneprogramy.cz a Facebooku.*

Realizace: V průběhu roku byly aktualizovány internetové stránky Programu péče. Na Facebook byly dávány zajímavosti týkající se biologie bobra evropského.

c) *Vyjádření pro média – dle potřeby*

Realizace:

V průběhu roku byly poskytovány informace o Programu péče a problematice výskytu bobra evropského médiím (tisk, rozhlas).

Ostatní aktivity

◆ *Návštěva podniků, spravujících povodí velkých řek.*

Návštěva Povodí Moravy, závodu Dyje – seznámení s problémy, které závod Dyje v souvislosti s bobřím osídlením řeší. Návštěva aspoň ještě jedné správy povodí.

Realizace:

Dne 21. 4. 2015 se uskutečnila návštěva ekologa závodu Dyje. Po domluvě s pracovníky Povodí Vltavy byla návštěva stanovena na počátek roku 2016.

◆ *Návštěva konfliktních míst na území ČR*

Koordinátorem PP budou navštěvována místa významnějších konfliktů způsobovaných bobrem evropským. Orgánům státní správy budou poskytovány dostupné informace v této problematice.

Realizace: Koordinátorem PP byly navštíveny dvě desítky konfliktních míst a v průběhu roku byly poskytovány informace orgánům státní správy a samosprávy.

◆ *Spolupráce se zahraničím*

a) *komunikace s pracovníky v zahraničí, kteří se zabývají problematikou managementu bobra na jejich území, přenos zkušeností do ČR*

b) *návštěva výše uvedených pracovníků*

Realizace:

Návštěva Polska – ve dnech 14.10. – 17.10. 2015 byla navštívena Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska v Krakově. Tento orgán ochrany přírody řeší druhovou ochranu na území Malopolského vojvodství. V průběhu zahraniční cesty byly získány informace o managementu předmětného druhu a preventivních opatření aplikovaných pro snížení konfliktnosti jeho výskytu. Dále byla domluvena vzájemná spolupráce ve výměně informací o managementu bobrů v obou zemích a o aplikaci preventivních opatření.

Návštěva Sasko – ve dnech 18.11. – 20.11. 2015 se uskutečnila návštěva Naturpark Dübener Heide, ze kterého je organizován bobří management v Sasku. V průběhu zahraniční cesty byly získány informace o managementu předmětného druhu a preventivních opatření pro snížení konfliktnosti jeho výskytu. Dále byla domluvena vzájemná spolupráce ve výměně informací o managementu bobrů v obou zemích a o aplikaci preventivních opatření

Na základě komunikace s Mike Callahan (stát Maine, USA), www.beaversolutions.com, který se již dlouhodobě zabývá aplikací preventivních opatření, byly získány informace o preventivních opatřeních, zejména o drénování bobřích hrází. Dále bylo AOPK ČR zakoupeno instruktážní DVD jeho výroby, které je

zaměřeno na problematiku drénování bobřích hrází a ochranu propustků pod komunikacemi proti ucpávání bobrem.

Sestavila: Jitka Uhlíková
Oddělení druhové ochrany AOPK ČR